

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۲/۰۵/۲۴

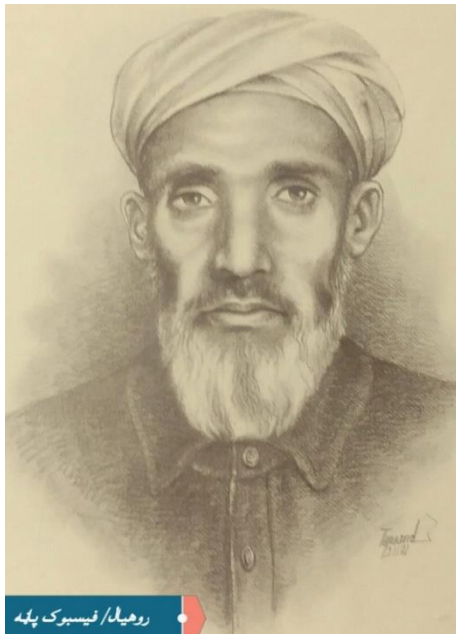
احسان لمر

نهضت مشروطیت دوم

مولوی صالح محمد هوتک

(6)

در صفحه زیبای فیسبوک «د کندهار منورین» محترم مطیع الله روهیال استاد پوهنتون قندهار به تاریخ 28 جون 2019 مطلب ارزنده در باره مولوی هوتک نوشته بود که با بعضی إضافات ترجمه آن خدمت تقدیم است

مولوی صالح محمد هوتک در سال (1268 ش - 1889 م) در قندهار متولد شده و دروس ابتدائی را از بزرگان فامیل و باقی را در مکتب حبیبیه اتمام و سپس بحیث معلم زبان پشتو در آنجا شامل وظیفه شد.

او بعداً موسس و مدیر معارف قندهار و بنیان گذار و موسس جریده (طلوع افغان) بود این جریده در (15 میزان سال 1300 ش، مطابق 7 اکتبر 1921 م) در یک ورق و دو صفحه نشر شد.

همچنان وی عضو بخش زبان پشتو در دارالتحریر شاهی - وکیل شهر قندهار و معین اول در شورای ملی اجرای وظیفه نموده بود

وی نه تنها نویسنده و شاعر فرزانه در زبان پشتو بود بلکه بزبان دری هم تسلط کاملی داشت و بر اصل معارف دوستی و عشق بی پایان وی به تعلیم و تربیه کتب ذیل را هم نوشته بود:

➤ د پښتو لومړنی تدریسي کتاب

➤ د پښتو دوهم تدریسي کتاب

➤ د پښتو دریم تدریسي کتاب

➤ صرف نحو زبان پشتو (به زبان دری)

➤ اطاعت اولوالامر (ترجمه)

➤ پښتو ژبه (دو بخش)

➤ پښتو مثنوي (ترجمه قسمتی از منظومه های مثنوی حضرت مولانا جلال الدین بلخي به زبان پشتو)

➤ تذکرة الشعراء (با همکاری مرحوم سراج الدین سعید)

➤ پاشلي ويناوي (مجموعه اشعار مولوي صاحب)

مولوی هوتک در اثر مریضی قلبی به عمر 71 سالگی در (4 سنبله 1339 ش - 26 اگست 1960 م) در کابل وفات نموده و جنازه در هدیره پدري شان در قندهار دفن شد.

د پانؤ شميره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاروالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خبر و لولئ

با تاسف در ویکی پدیا پشتو در باره چنین کوتاه و پر از اشتباه نوشته اند: «**طلوع افغان جریده** په ۱۳۰۰ هـ. ل. کال کې د افغانستان د کندهار په ولایت کې د **عبدالحی حبیبی** لخوا تاسیس شوی وه.»

طلوع نیوز در باره این جریده نوشت: «**نخستین جریده** زبان پشتو صد ساله شد. جریده طلوع افغان در سال ۱۳۰۰ هجری خورشیدی با ابتکار صالح محمد هوتک موسس این جریده، به نشرات آغاز کرد.

نویسنده گان و فرهنگیان در کندهار از حکومت می خواهند که با در نظر گرفتن اهمیت فرهنگی و تاریخی این جریده، در حفظ و توسعه فعالیت های نشراتی آن توجه جدی کند.

محمد ابراهیم سپیڅلی، نویسنده و خبرنگار، گفت: «صد سال پیش ما در کندهار اخبار داشتیم. این اخبار روزانه چاپ می شد. این به این معنا است که این جا مردم متمدن بودند... این در حالی بود که در آن زمان پاکستان تشکیل نشده بود. تاجیکستان، ازبیکستان، این کشورها در نقشه جهان نبودند اما ما طلوع افغان داشتیم.... اما جنگ ها پیشرفت ما را صدمه زد.»

اینجا در دانشگاه کندهار نیز شماری از نویسندگان و فرهنگیان برای شرکت در مراسم صد سالگی جریده طلوع افغان گرد آمده اند.

این فرهنگیان و نویسندگان از حکومت می خواهند که جریده طلوع افغان همچون یک میراث تاریخی و فرهنگی نگهداری کند و برای فعالیت این جریده بکوشد.

مطیع الله روحیال، استاد دانشگاه کندهار، گفت: «ما جوانان و نویسندگان داریم... اگر این کارها شود من مطمئنم که طلوع افغان بار دیگر عظمت خود را به دست می آورد.»¹

بناغلي عبدالهادي تپاند، پورتريت مولوی صاحب هوتک را پر أساس تقاضای جناب روهيال نقاشی نموده اند.

ادامه دارد

---

¹ - طلوع نیوز 18 سرطان 1400 ش <https://tolonews.com/index.php/fa/afghanistan>